

Самооценката на ромите за тяхното здраве, регистрирана от НСИ при преброяването на населението през 2001 г., на пръв поглед не е обезпокоителна, особено на фона на ниската самооценка на етническите българи за здравния им статус.

Данните от различни представителни за големите етнически общности в България изследвания, проведени след 2001 г., показват, че въпреки относителното подобряване на условията на живот в страната населението оценява здравното си състояние като сравнително непроменено и доста лошо. Това в най-голяма степен важи за ромите и за лицата, които околните определят като „цигани“. В тяхната група нараства делът на лицата, определящи собственото си здраве като лошо и много лошо през периода 2001–2007 г.

По данни на НСИ през периода 1996–2001 г. самооценката за състоянието на индивидуалното здраве на българските граждани показва ясна негативна тенденция. Относителният дял на мъжете, оценяващи здравето си като влошено, е нараснал от 27,8% на 35,9%. При жените тази група също се е увеличила, като от 38,8% е достигнала до 44,4%. Тенденцията важи не само за по-възрастните групи от населението, при които делът на хората с хронични заболявания по принцип е значително по-висок. Един от най-тревожните резултати от изследването на НСИ, потвърждаващ данните от многобройни други изследвания, е констатацията, че при децата (0–14 г.) и при младите хора (15–24 г.) делът на тези с влошено здраве се е удвоил за краткия период от 4 години (НСИ, 2002, с. 11). През 2001 г. делът на ромите, декларирали влошено здраве, е най-нисък – 31%, срещу 41,8% при българите.

Множество социологически изследвания, в които специално бе търсена експертната оценка на лекарите за здравния статус на пациентите им от различните етнически общности и бе събирана информация за хроничните и острите заболявания на респондентите и членовете на техните домакинства, показваха нарастването на сериозните здравни проблеми при ромите на практика през целия посткомунистически период (Томова 1995; 2000; Tomova, Vandova, Tomov 2000; Търнев 2002; Търнев и Грекова 2007). Масовото обедняване, непълноценното хранене, всекидневният дистрес, нехигиенични-